

[Holstein.]

disse Bestræbelser, naar der af og til har været Tale om storpolitiske Konflikter, overhovedet ikke har ført til nævneværdige Resultater; naar der har været positive Resultater, er de indtruffet i Kraft af Afgørelser helt andre Steder.

Endelig vil jeg sige til den højtærede Udenrigsminister med Hensyn til den Side af Sagen, at disse Bestræbelser paa den anden Side indeholder en meget, meget stor Fare paa Grund af de stadige Diskussioner og Drøftelser om de allermost ømtaalelige storpolitiske, militærpolitiske Spørgsmaal, som nødvendigvis følger med Nedrustningsdiskussionen: Spørgsmaalet om Tysklands Ret til Rustninger, naar Frankrig ikke nedrunder, o. s. v., o. s. v., Forholdet indbyrdes mellem Magternø, om Reserverne skal tages med, naar man skal lægge Planerne til Nedrustningskonferencen for de militære Enheder, som skal omfattes af Reduktionen, hvad der skal tages med, og hvad der ikke skal tages med.

Det er de mest ømfindtlige og ømtaalelige Problemer, hvad der bl. a. fremgaar med al fornøden Tydelighed af, at at den tidligere tyske Ambassadør Grev Bernstorff afvigte Efteraar i Nedrustningskonferencens forberedende Udvalg, hvor man skulde tilrettelægge Planerne for den kommende Nedrustningskonference i Foraaret 1932, netop under en Diskussion om Reserverne erklærede, at naar de ikke skulde med, hvad man fra Frankrigs Side ikke vilde høre Tale om, havde den hele Nedrustningskonference ingen Interesse for Tyskland, og saa vilde Tyskland ikke være med.

Nej, højtærede Udenrigsminister, naar de diskuterer disse militærpolitiske Emner i Genève i en Institution, som savner ethvert storpolitisk og militærpolitisk Magtmiddel, saa leges der med Ilden mellem Krudttønder. Det er den anden Side af Sagen, men den holder den højtærede Udenrigsminister ikke af at faa fremhævet.

Men een Ting har den højtærede Udenrigsminister lært af Verdenskrigen og af de Aar, som er gaaet siden Verdenskrigen. Det er den, som han udtrykkelig fremhæver i sin Tale, at „ingen ansvarlig Statsmand kan afvise den Mulighed, at en Stormagtskrig kan komme igen“. Jeg havde i sin Tid spurgt ham under en Militærdiskussion i Studenterforeningen, om han mente, at en ny Stormagtskrig var en saa nærliggende Mulighed, at ansvarlige Statsmænd

ikke alene maatte indrømme, at det var en Mulighed, men at det var en Mulighed af en saadan Beskaffenhed, at den maatte blive bestemmende for og maatte tages med ind i deres udenrigspolitiske og militærpolitiske Overvejelser for Danmarks Vedkommende, og dertil svarede Udenrigsministeren ja. Den højtærede Udenrigsminister har virkelig gjort et Fremskridt, for i 1905 — det var 9 Aar før Verdenskrigen — skrev han: „En Stormagtskrig i Europa er yderst usandsynlig“, og i 1909 skrev han: „Først maa det siges, at en almindelig Krig, hvori alle eller de fleste Stormagter indvikles, er overordentlig usandsynlig“.

Der foreligger altsaa for saa vidt et Fremskridt, og det er virkelig heldigt, for Misforstaaelserne med Hensyn til, hvad der var sandsynligt og ikke sandsynligt i Verden, holdt sig som bekendt, efter hvad Dr. Brandes har oplyst i sine Kronikker i „Politiken“ og i „Tilskueren“, lige til den Dag, England erklærede Krig, den 5. August. Indtil da hævdede Udenrigsministeren nøgternt — nøgtern, som radikale Politikere altid er —, at den engelske Regerings Medlemmer og det engelske Parlaments Politikere var alt for nøgterne til at ville kaste England ind i en kontinental Krig. Aarene forud havde Hr. Scavenius som Gesandt sendt Indberetning paa Indberetning under Balkankrigen, hvor han gjorde samme Synspunkter gældende, som den højtærede Forsvarsminister havde gjort under Aarene forud for Krigen i „Det nye Aarhundrede“, at en Stormagtskrig var ganske usandsynlig, til Trods for Krigen paa Balkan og Spændingen mellem Stormagterne.

Men det mærkværdige er, at skønt den højtærede Udenrigsminister aabenbart er kommet til bedre verdenshistorisk Erkendelse, influerer det ikke i mindste Maade paa hans militærpolitiske Principper og hans Grundopfattelse af, hvorledes dansk Militærberedskab bør indrettes. Om Krig mellem Stormagter er sandsynlig eller usandsynlig, om det er sandsynligt, at den vil komme til at berøre Østersøen, eller det er usandsynligt, det er fuldkommen ligegyldigt for den højtærede Udenrigsministers Militærpolitik, thi, siger han, og saaledes konkluderer han: „vi evner ikke i dette Land at skabe hverken Flaade eller Hær, der er i Stand til at tage krigsmæssig Kamp op og øge det danske Folks Sikkerhed“.

Jeg vil deroverfor gentage: Jo, det evner vi *saare vel*. Der er ikke det mindste